

Kostelijk zijn allerlei verhalen vervlochten en bovendien zijn ze goed verteld. Dit boek kan een verademing genoemd worden. Van harte aanbevolen.

- 2412 *Een Reuzentype. Leven van de H. Dominicus Savio*, door *Jan Klein*, bereikte al een derde druk. In Mei 1950, onder no. 275 en in April '52, onder no. 1172, hebben we al min of meer uitvoerig over dit boek, in eerste en tweede druk, geschreven. We zouden er niet op teruggekomen zijn, als deze derde druk niet geheel omgewerkt was. Over de inhoud, de bezieling van dit heiligenleven voor de jeugd kan men enthousiast zijn; tegen de vorm kan men enkele bezwaren hebben. De H. Dominicus Savio, leerling van de H. Joannes Bosco, leefde van 1842-1857, als een tweede Aloysius. De schrijver is in zijn reactie op ouderwetsc heiligenlevens wel wat radicaal. Zijn zeer zeker levendige en frisse vertelling vervalt nogal eens in een speelkwartier-taal-tje en anderzijds in bizarre „literatuur”. De heerlijke figuur van Savio overstraalt echter alle feilen met een verwarmende gloed en de kennismaking met hem zal een sterker indruk nalaten dan de taal-kundige narigheidjes.

- 2413 *In Zon en schaduw rond het kindertehuis*, door *Leni Saris* — vervolg op *Kindertehuis De Toekomst* — zien we, hoe het jonge echtpaar Paul en Domini het kindertehuis „Mariënhof” opricht in de buurt van Venlo. Dit wordt een veilige haven voor vele kinderen, ondanks de oorlogsomstandigheden; Paul's zusje Carry vindt er haar geluk in de persoon van de jonge architect Jean. Een idealistisch meisjesboek met positieve strekking.

- 2414 *Nelly Schellekens* schreef in *Aan het kruispunt* de geschiedenis van Nini en haar drie vriendinnen, die hun opleiding voor onderwijzeres krijgen op het pensionaat van St. Cathrien. Een goed, katholiek meisjesboek, vlot en onderhoudend geschreven. Ons enige bezwaar is de laakbare nonchalance, waarmee in het begin, toen het nog tijd was, de duidelijke symptomen van t.b.c. worden genegeerd — omdat in het verhaal die ene vriendin nu eenmaal moet sterven.

Mogen wij u voorstellen:

C. WILKESHUIS

DEZE bekende auteur is op 9 Dec. 1896 te Harlingen geboren, bezocht de Kweekschool te Haarlem en was daarna op tal van plaatsen als onderwijzer werkzaam. Thans is hij leraar paedagogiek te Deventer en publiceerde tal van paedagogische bijdragen in dagbladen en tijdschriften, o.a. in *Het Kind*, *De Vacature* en *Paedagogische Studiën*. Aan paedagogische werkjes schreef hij o.a. *Onze Kleuters*, *Gezag en gehoorzaamheid* en *Psychologie voor de N.O.-akten*.

C. Wilkeshuis schreef ook gedichten, o.a. in *Groot Nederland*, *De Nieuwe Gids*, *Stemmen des Tijds* en *Overijssels Jaarboek*, terwijl hij kindergedichten publiceerde in *Zonneschijn*, *Jeugdkrant* *IVIO*, *Kris-Kras*, *Kerstboeken*, enz. Deze veelzijdige mens bezorgde ook leesboekjes, hoorspelletjes voor de schoolradio en kindertoneelstukjes (*De nieuwsgierige Prinses*, *Jantje Jokkebrok*, e.a.). De meeste lezers van de *Idil-Gids* zullen hem echter alleen kennen als schrijver van enige voortreffelijke jeugdboeken. Welnu, de heer Wilkeshuis kan inmiddels al wijzen op een omvangrijk oeuvre van een twintigtal boeken, waarvan er verscheidene het gebracht hebben tot een vertaling in het Duits en in het Indonesisch. We zullen die indrukwekkende staat van dienst hier niet opsommen, maar we mogen onze lezers niet onthouden, dat de kinderen het meest houden

van *Patava, de Holenjongen*, van *De gekroonde Stokvis*, van *Een jongen van de zee*, van *Raketvlucht naar Mars* en van *Avonturen in Lutjeputje* en *Vertelsels uit Nieuw-Lutjeputje*.

Dat een zo overbezet man als C. Wilkeshuis veel korte verhalen schrijft en geen bepaalde plannen heeft, ligt voor de hand.

In ons interview wees Wilkeshuis er op, dat bij het bepalen van een keuze de „make up” (titel, omslag, illustraties) van grote betekenis is; dat jeugdboeken van een ook bij volwassenen bekende auteur (b.v. Henr. v. Eyk) graag op de naam gekocht worden en dat ouderen aan de kinderen gaarne een boek geven, dat ze zelf in hun jeugd ook mooi gevonden hebben (cf. het opmerkelijk taai leven van Dik Trom!). Goede voorlichting is daarom van grote waarde. Belangeloze, deskundige voorlichting wel te

De tweede druk is toch stellig verdiend. Behalve het wat onwaarschijnlijke einde is *Rita leert aanpakken*, door *M. Clarenbeek Van Klaveren*, een alleraardigst boek. Door ziekte van vader moet het gezin Van der Heyden het heel wat zuiniger aan doen. De jongere kinderen schikken zich redelijk goed, maar de 14-jarige Rita kan en wil zich maar niet aanpassen. Na de dood van haar jongste broertje begint er langzamerhand enige verbetering te komen; na haar eerste retraite gaat het nog beter en aan het eind zelfs wel onwaarschijnlijk goed, zodat Rita verpleegster wil worden. Een mooi boek, geschreven door een moeder die de jeugd kent.

Een aanbevelenswaardige, mooie uitgave is *De vier wonderbare tochten van Vader Jacob*, door *Pieter Cornelissen*. In sprookjesvorm wordt de geschiedenis van een aantal Maria-oorden in Nederland en België verteld. Een oude zwerver, vader Jacob, maakt vier tochten, op wonderbaarlijke wijze geleid, langs vele Mariabeelden in Nederland en België. Van het oponthoud in iedere plaats wordt gebruik gemaakt om de plaatselijke historie of legende te verhalen. Een nuttig boekje, dat aardig leest en goed verluicht is. Er zijn drie boeken van *Helmuth Knorr*, nl. *Dwars door de Sahara*, *Door steppe en oerwoud* en *Op avontuur in Abesinië*. De drie boeken vormen een vlot journaal van een grote Afrikatocht, reisavonturen waaruit heel wat te leren valt over volk en land. De onderhoudende verhalen zijn verluicht met mooie foto's en aardig tekenwerk van de auteur. Nu reisverhalen algemeen zo'n opgang maken, zullen ook deze boeken stellig aan hun trek komen. Ze zijn niet speciaal voor de jeugd geschreven, maar de jeugd zal er wel van genieten.

Deel 44 van de *Avontuur en Techniek*-reeks heet *De tovenaars van Nias*, door *Julius Moshage*. Op zeer eenvoudige, levendige wijze vertelt een Duits planter over enkele ervaringen op Sumatra en het eiland Nias, voor de westkust gelegen. De lezer maakt kennis met bijgeloof enerzijds en ontwikkelde kunstzinnigheid

2415

2416

2417

2418

2419

2420

bij de bevolking anderzijds. Dank zij de goochelarij van een apotheker wordt de invloed van een medicijnman tijdelijk bezworen. Iets te uitdrukkelijk maakt de schrijver reclame voor de pharmacie van Bayer en hij weidt wel wat lang uit over malaria en de therapie. De vertaling is goed en de tekeningetjes zijn aantrekkelijk.

2421 Afgaande op de titel *Wie Wat Waar? Voor de jeugd* en de ondertitel „Jaarboek 1954-1955”, zou men van de inhoud iets anders verwachten dan datgene, wat hier in feite geboden wordt. In deze technische en historische artikelen vinden de jongens veel van hun gading. Maar zo krijgt men nog geen „Jaarboek” en ook geen „Wie Wat Waar?”. De jongens zelf zullen zich echter niet druk maken over deze formele terminologische kwestie. Zij zullen het werkje dankbaar accepteren en er van genieten. In dit snuffelboekje vinden ze o.a. de taal van de trommen, het alfabet, de speurzin van de hond, gegevens over planten en dieren, enz.

2422 We sluiten deze kroniek met een meisjesroman, nl. *Andy's gouden stippen*, door A. M. Nachenius-Roegholt. Andy heeft het niet zo prettig thuis: een in zijn zaken opgaande vader, een mondaine moeder en een zwakkeling van een broer. Haar lieve grootouders zijn haar troost en toevlucht en zij leert bij hen de jonge Fries Onno kennen, die na de nodige misverstanden haar levensgezel zal worden. De „gouden stippen” zijn de lichtpunten van het leven, die Andy bewust gaat opzoeken na de preek van een dominee, die overigens niets met godsdienst te maken heeft. Oma's dood brengt haar ouders op niet erg aanneemelijke wijze dicht bij elkaar. De grappigheid is wel eens wat geforceerd en een „dolle” situatie een enkele maal onmogelijk. Het verhaal ademt de typische vooroorlogse sfeer, al zijn voor de tweede druk de zijden kousen nylons geworden. De edelaardige en overbiddelijke Onno met zijn vakkundig gemixte wisselingen van koud en heet zal menig bakvishartje sneller doen kloppen.

verstaan. Hierdoor kan misschien voorkomen worden, dat uitstekende jeugdboeken in de grote stroom van nieuwe uitgaven en in de schaduw van „klas-sieken” verloren gaan, zoals nu toch gebeurt.

Wij kunnen niet beter doen, dan de schrijver zelf aan het woord laten: „Wie voor kinderen wil schrijven, moet in staat zijn, zich geheel in hen te verplaatsen; hij moet iets van het kind in zich hebben. Hij moet zich niet van de wijs laten brengen door de algemene opinie, dat het scheppen van kinderliteratuur minder zou zijn dan van literatuur voor volwassenen. Men heeft als jeugdschrijver natuurlijk een terrein, dat enerzijds begrensd, anderzijds ruimer is dan dat van de romancier; men moet er rekening mee houden, dat een kind een realist is en het visuele element ook in de taal dient te overheersen.”

Belangwekkend zijn de eisen, die C. Wilkeshuis aan het kinderboek stelt:

1° Het dient een gezonde spanning te geven, anders wordt het of niet gelezen, omdat het te saai is, of het wekt spanningen op, die het kind niet kan verwerken.

2° Het moet moreel verantwoord zijn: iets verkeerd mag er niet in verheerlijkt worden en het zedelijk element moet er een deel van uitmaken, niet als „preek”, maar o.a. doordat het boek liefde weet te wekken voor mens en natuur.

3° Het boek van het kind moet het voorportaal zijn tot de literatuur-van-later. Het moet daarom aesthetisch verzorgd zijn, van uiterlijk, van illustraties, maar vooral ook van taal. Het is onjuist

te menen, dat een kind ongevoelig zou zijn op dit punt.

4° Het jeugdboek moet zijn: „een venster op de wereld” (mevr. Riemens-Reurslag): het moet de kinderen oog doen krijgen voor het waardevolle in leven en wereld. In het leven van ieder mens komt het tragische hoofdstuk voor „Vom Vorbegehen” (Hartmann). Misschien kan het jeugdboek er zorg voor dragen, dat dit kapittel niet al te lang wordt, dat het kind niet aan veel moois en waardevols voorbijgaat.

Voor de lezers van de *Idil-Gids* had Wilkeshuis ook nog het volgende:

„Ik zou er graag op willen wijzen, dat een boek zijn werk pas begint, wanneer het uitgelezen is: het leeft dan in het hart van de volwassene en van het kind voort. Daarom is het van zo groot belang, voor onze kinderen *goede* boeken te kopen, en dus de „gidsen”, al zijn die dan ook niet volmaakt, trouw te raadplegen.”

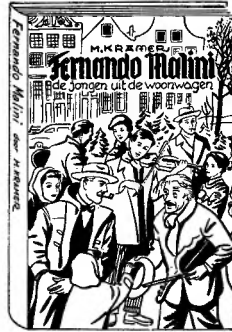
L. v. d. H.

POST SCRIPTA

De door de Senaat ingestelde Commissie van onderzoek inzake jeugdcriminaliteit heeft bekend gemaakt, dat er maandelijks niet minder dan 20 miljoen zogenaamde „Comic Books” verhandeld worden. Volgens de bekende New Yorker psycholoog Dr Fredric Wertham zijn er zelfs 60 tot 90 miljoen exemplaren voor de op avontuur beluste jeugd bestemd.

De „Comic Books” die hun zegetocht begonnen als overvloedig geïllustreerde kleurige sprookjesboeken, zijn al lang aan de kinderlijke sfeer van Pinoccio en Sneeuwwitje ontgroeid en bestaan heden ten dage uit verkapte aansporingen tot

Een aanwinst voor Uw Klasse-Bibliotheek!

PIMMETJE-serie (10—12 jaar)

door J. H. Secker

Omslag en platen van

Ben Horsthuis

Formaat 15 x 21

UIT DE JEUGD VAN

PIMMETJE 126 blz.

PIMMETJE IN DE KNEL

120 blz. p.d. Geb. f 2.50

Twee spannende jeugdboeken

voor de R.K. Jeugd

Nieuwe delen in deze serie zijn

in bewerking

FERNANDO MALINI, de jongen

uit de woonwagen, door M. Kramer,

2e druk. Omslag en platen

van Roothciv. Form. 15 x 23

Geb. f 3.95

In dit boeiende jongensboek wordt verteld hoe Fernando Malini door toedoen van zijn pleegouders en kapelaan de Vries in de gelegenheid gesteld wordt later als musicus te kunnen optreden.

ONSCHULDIG VERDACHT

door To Hölscher, 2e druk. Omslag

en platen van Roothciv. 104

blz. Form. 15 x 23. Geb. f 2.75

Een boek van To Hölscher heeft geen aanbeveling meer nodig. Heel suggestief heeft zij in dit verhaal de waarheid van „snoepers worden dieven” in het licht gesteld.

In de boekhandel verkrijgbaar.

G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-Gravenhage.